

Yom Kippur and Sefer Bereshit

Ancient Traditions and the Lessons for Today

Rabbi Shai Finkelstein

1. ויקרא טז

(ב) ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש מבית לפרכת אל פני הכפרת אשר על הארון ולא ימות כי בענו אראה על הכפרת:

בזאת יבא אהרן אל הקדש בפר בו בקר לחטאת ואיל לעלה:

(ד) כתנת בד קדש ולבש ומכנסי בד יהיו על בשרו ובאבנט בד יחגר ובמזנפת בד יצנף בגדי קדש הם ורחץ במים את בשרו ולבשם:

(ה) ומאת עדת בני ישראל יקח שני שעירי עזים לחטאת ואיל אחד לעלה:

(ו) והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו וכפר בעדו ובעד ביתו:

(ז) ולקח את שני השעירים והעמיד אתם לפני ה' פתח אהל מועד:

(ח) ונתו אהרן על שני השעירים גורלות גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל:

(ט) והקריב אהרן את השעיר אשר עלה עליו הגורל לה' ועשהו חטאת:

(י) והשעיר אשר עלה עליו הגורל לעזאזל יעמד חי לפני ה' לכפר עליו לשלח אתו לעזאזל המדברה:

(יא) והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו וכפר בעדו ובעד ביתו ושחט את פר החטאת אשר לו:

(טז) וכפר על הקדש מטמאת בני ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם וכו' ועשה לאהל מועד השכן אתם בתוך טמאתם:

(כא) וסמך אהרן את שתי ידיו על ראש השעיר החי והתודה עליו את כל עונת בני ישראל ואת כל פשעיהם לכל חטאתם ונתן אתם על ראש השעיר ושלח ביד איש עתי המדברה:

(כט) והיתה לכם לחקת עולם בחדש השביעי בעשור לחדש תענו את נפשתיכם וכל מלאכה לא תעשו האזרח והגר הגר בתוככם:

(ל) כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו:

(לא) שבת שבתון היא לכם וענייתם את נפשתיכם חקת עולם:

(לב) וכפר הכהן אשר ימשח אתו ואשר ימלא את ידו לכהן תחת אביו ולבש את בגדי הבד בגדי הקדש:

(לג) וכפר את מקדש הקדש ואת אהל מועד ואת המזבח יכפר ועל הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר:

(לד) והיתה זאת לכם לחקת עולם לכפר על בני ישראל מכל חטאתם אחת בשנה ויעש כאשר צוה ה' את משה

(2) The LORD said to Moses: Tell your brother Aaron that he is not to come at willa into the Shrine behind the curtain, in front of the cover that is upon the ark, lest he die; for I appear in the cloud over the cover.

(3) Thus only shall Aaron enter the Shrine: with a bull of the herd for a sin offering and a ram for a burnt offering.—

(4) He shall be dressed in a sacral linen tunic, with linen breeches next to his flesh, and be girt with a linen sash, and he shall wear a linen turban. They are sacral vestments; he shall bathe his body in water and then put them on.—

(5) And from the Israelite community he shall take two he-goats for a sin offering and a ram for a burnt offering.

(6) Aaron is to offer his own bull of sin offering, to make expiation for himself and for his household.

(7) Aaron shall take the two he-goats and let them stand before the LORD at the entrance of the Tent of Meeting;

(8) and he shall place lots upon the two goats, one marked for the LORD and the other marked for Azazel.

(9) Aaron shall bring forward the goat designated by lot for the LORD, which he is to offer as a sin offering;

(10) while the goat designated by lot for Azazel shall be left standing alive before the LORD, to make expiation with it and to send it off to the wilderness for Azazel.

(11) Aaron shall then offer his bull of sin offering, to make expiation for himself and his household. He shall slaughter his bull of sin offering,

(16) Thus he shall purge the Shrine of the uncleanness and transgression of the Israelites, whatever their sins; and he shall do the same for the Tent of Meeting, which abides with them in the midst of their uncleanness.

(21) Aaron shall lay both his hands upon the head of the live goat and confess over it all the iniquities and transgressions of the Israelites, whatever their sins, putting them on the head of the goat; and it shall be sent off to the wilderness through a designatedc man.

(29) And this shall be to you a law for all time: In the seventh month, on the tenth day of the month, you shall practice self-denial; and you shall do no manner of work, neither the citizen nor the alien who resides among you.

(30) For on this day atonement shall be made for you to cleanse you of all your sins; you shall be clean before the LORD.

(31) It shall be a sabbath of complete rest for you, and you shall practice self-denial; it is a law for all time.

(32) The priest who has been anointed and ordained to serve as priest in place of his father shall make expiation. He shall put on the linen vestments, the sacral vestments.

(33) He shall purge the innermost Shrine; he shall purge the Tent of Meeting and the altar; and he shall make expiation for the priests and for all the people of the congregation.

(34) This shall be to you a law for all time: to make atonement for the Israelites for all their sins once a year.

And Moses did as the LORD had commanded him.

2. ויקרא כג

(כז) אף בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם הַכִּפּוּרִים הוּא מְקַרָּא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעֲנִיתֶם אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אֶשָׁה לִיקוֹן:

(כח) וְכֹל מְלֹאכָה לֹא תַעֲשׂוּ בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה כִּי יוֹם כִּפּוּרִים הוּא לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לִפְנֵי ה' אֱ-לֹהֵיכֶם:

(כט) כִּי כֹל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא תַעֲנֶה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְנִכְרְתָה מֵעַמִּיהָ:

(ל) וְכֹל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תַעֲשֶׂה כֹל מְלֹאכָה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְהִאֲבִדְתִּי אֶת הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִקְרַב עַמִּיהָ:

(לא) כֹּל מְלֹאכָה לֹא תַעֲשׂוּ חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מִשְׁבַּתֵיכֶם:

(לב) שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן הוּא לָכֶם וְעֲנִיתֶם אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּתַשְׁעָה לַחֹדֶשׁ בְּעֶרֶב מְעֶרֶב עַד עֶרֶב תִּשְׁבְּתוּ שַׁבְּתֵיכֶם:

Mark, the tenth day of this seventh month is the Day of Atonement. It shall be a sacred occasion for you: you shall practice self-denial, and you shall bring an offering by fire to the LORD;

28. you shall do no work throughout that day. For it is a Day of Atonement, on which expiation is made on your behalf before the LORD your God.

29. Indeed, any person who does not practice self-denial throughout that day shall be cut off from his kin;

30. and whoever does any work throughout that day, I will cause that person to perish from among his people.

31. Do no work whatever; it is a law for all time, throughout the ages in all your settlements.

32. It shall be a sabbath of complete rest for you, and you shall practice self-denial; on the ninth day of the month at evening, from evening to evening, you shall observe this your sabbath.

3. ישעיה נח

- (א) קרא בגרון אל תחשו כשופר הרם קולך והגד לעמי פשעם ולבית יעקב חטאתם:
(ב) ואותי יום יום ידרשו ודעת דרכי יחפצו כגוי אשר צדקה עשה ומשפט אלהיו לא עזב ישאלוני משפטי צדק קרבת א-להים יחפצו:
(ג) למה צמנו ולא ראית ענינו נפשנו ולא תדע הן ביום צמכם תמצאו חפץ וכל עצביכם תנגשו:
(ד) הן לריב ומצה תצומו ולהכות באגרף רשע לא תצומו ביום להשמיע במרום קולכם:
(ה) הכזה יהיה צום אבחרהו יום ענות אדם נפשו הלכה כאגמון ראשו ושק ואפר יציע הלזה תקרא צום יום רצון לה:
(ו) הלוא זה צום אבחרהו פתח חרצבות רשע התר אגדות מוטה ושלח רצוצים חפשים וכל מוטה תנתקו:
(ז) הלוא פרס לרעב לחמה ועניים מרודים תביא בית כי תראה ערם וכסיתו ומבשרך לא תתעלם:
(ח) אז יבקע כשחר אורה וארכתה מהרה תצמח והלך לפניך צדקה כבוד ה' יאספה:
(ט) אז תקרא וה' יענה תשובע ויאמר הנני אם תסיר מתוכך מוטה שלח אצבע ודבר און:
(י) ותפק לרעב נפשך ונפש נענה תשביע וזרח בחשוך אורה ואפלתה כצהרים: ...

Cry with full throat, without restraint;
Raise your voice like a ram's horn!
Declare to My people their transgression,
To the House of Jacob their sin.
2To be sure, they seek Me daily,
Eager to learn My ways.
Like a nation that does what is right,
That has not abandoned the laws of its God,
They ask Me for the right way,
They are eager for the nearness of God:
3“Why, when we fasted, did You not see?
When we starved our bodies, did You pay no heed?”
Because on your fast day
You see to your business
And oppress all your laborers!
Because you fast in strife and contention,
And you strike with a wicked fist!

Your fasting today is not such
As to make your voice heard on high.
Is such the fast I desire,
A day for men to starve their bodies?
Is it bowing the head like a bulrush
And lying in sackcloth and ashes?
Do you call that a fast,
A day when the LORD is favorable?
No, this is the fast I desire:
To unlock fetters of wickedness,
And untie the cords of the yoke—a
To let the oppressed go free;
To break off every yoke.
It is to share your bread with the hungry,
And to take the wretched poor into your home;
When you see the naked, to clothe him,
And not to ignore your own kin.
Then shall your light burst through like the dawn
And your healing spring up quickly;
Your Vindicator shall march before you,
The Presence of the LORD shall be your rear guard.
Then, when you call, the LORD will answer;
When you cry, He will say: Here I am.
If you banish the yoke from your midst,
The menacing hand, the evil speech,
And you offer your compassion to the hungry
And satisfy the famished creature—
Then shall your light shine in darkness,
And your gloom shall be like noonday.

4. ספר היובלים פ"ה (ע"פ הנוסח באתר דעת)

(א) ויהי כי החלו בני האדם לרוב על פני כל האדמה ובנות ילדו להם. (ב) ויראו מלאכי האלוהים **בשנה אחת ליובל הזה** כי טובות הנה למראה, ויקחו אותן להם לנשים מכל אשר בחרו, ותלדנה להם בנים אשר היו לנפילים. (ג) והחמס מלא את הארץ, וכל בשר השחית את דרכו מאדם עד בהמה עד חית הארץ עד עוף השמים ועד כל רמש על האדמה. (ד) כולם השחיתו את דרכם ואת סדרם, ויחלו לטרוף איש אחיו. (ה) והחמס מלא את הארץ, וכל יצר מחשבות לב בני אדם היה רק רע כל היום... (כד) ועל בני ישראל כתוב ומקויים לאמור, אם יפנו אליו בצדקה יסלח לכל אשםם וישא לכל עוונם. (כה) כתוב ומקויים כי כל מודה ועוזב פשעיו, ירוחם פעם אחת בשנה.

5. בראשית ו א-ג.ז

וַיְהִי כִּי-הִתְלַל הָאָדָם לְרֹב עַל-פְּנֵי הָאֲדָמָה וּבָנוּת יִלְדוּ לָהֶם:
וַיֵּרְאוּ בְנֵי-הָאֱלֹהִים אֶת-בָּנוּת הָאָדָם כִּי טֹבֹת הֵנָּה וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים מִכָּל אֲשֶׁר בָּחָרוּ:
וַיֹּאמֶר יְהוָה לֹא-יִדְּוּ רוּחִי בָאָדָם לְעֹלָם בְּשִׁגְמוֹ הוּא בָשָׂר וְהָיָו יָמָיו מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה:
וַיִּנְחַם יְהוָה כִּי-עָשָׂה אֶת-הָאָדָם בָּאָרֶץ וַיִּתְעַצֵּב אֵל-לִבּוֹ:

When men began to increase on earth and daughters were born to them,
the divine beings saw how beautiful the daughters of men were and took wives from
among those that pleased them.—

The LORD said, "My breath shall not abide in man forever, since he too is flesh; let the
days allowed him be one hundred and twenty years."—

And the LORD regretted that He had made man on earth, and His heart was saddened.

6. ספורנו

והיו ימיו יהיה לו זמן לתשובה:

7. בראשית רבה לב ז

וַיִּתְעַצֵּב אֶת לִבּוֹ, וְאִיו עֲצִיבָה אֶלָּא אֲבָלוֹת, שְׁנַאֲמַר (שמואל ב יט, ג): נִעְצַב הַמֶּלֶךְ עַל בְּנוֹ.

8. ספורנו

ויתעצב אל לבו כי לא יחפוץ במות המת וההפך ישמח ה' במעשיו:

9. ספר היובלים (פרק לד, על פי הנוסח באתר דעת):

טו) וישחטו בני יעקב שעיר עזים ויטבלו את כותנת יוסף בדמו, וישלחו אותה אל יעקב בעשירי לחודש השביעי. (טז) ויביאו אותה אליו, ויאחזהו השבץ בהתאבלו על מותו, ויאמר חיה רעה אכלה את יוסף. (יז) וכל אנשי ביתו היו איתו ביום ההוא, ותתפעם רוחם ויתאבלו עימו כל היום... וביום ההוא שמעה בלהה כי אבד יוסף, ותמת באבלה עליו בהיותה בקרפטיפה. (כ) וגם דינה בתו מתה אחרי אבוד יוסף... (כג) לְבַן נֹעַד בְּקֶרֶב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהִתְאָבֵל בְּיוֹם הָעֵשִׂירִי לְחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּיוֹם אֲשֶׁר הִגִּיעַ שְׁמַע אֲבֵל יוֹסֵף אֶל יַעֲקֹב אָבִיו. (כד) לְבַקֵּשׁ בּוֹ כְּפָרָה בְּשַׁעִיר עִזִּים בַּעֲשׂוֹר לְחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי אַחַת בַּשָּׁנָה עַל חַטָּאתָם, כִּי הִפְכוּ אֶת רַחְמֵי אָבִיהֶם לְאֲבֵל עַל יוֹסֵף בְּנֵו. (כה) וּבְיוֹם הַזֶּה נֹעַד לָהֶם לְהִתְאָבֵל בּוֹ עַל חַטָּאתֵיהֶם וְעַל כָּל פְּשָׁעֵיהֶם וְעַל עֲוֹנוֹתָם, לְהִטְהָר בְּיוֹם הַזֶּה אַחַת בַּשָּׁנָה.

בראשית פל"ז א-ב "ב) אֵלֶּה הַתְּלֻדֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן־שִׁבְע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה רָעָה אֶת־אָחִיו בְּצֹאן וְהָיָה נֹעַר אֶת־בְּנֵי בְלָהָה וְאֶת־בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי אָבִיו וַיִּגְבֹּא יוֹסֵף אֶת־דְּבָרָתָם רָעָה אֶל־אָבִיהֶם:"

This, then, is the line of Jacob:

At seventeen years of age, Joseph tended the flocks with his brothers, as a helper to the sons of his father's wives Bilhah and Zilpah. And Joseph brought bad reports of them to their father.

10. יומא מא

"וְתָנָא דְבֵי רַבִּי יִשְׁמַעְיָא: עַל מָה קְטוּרַת מְכַפֶּרֶת — עַל לְשׁוֹן הָרֶעַ."

(ח) וַיֹּאמְרוּ לוֹ אָחִיו הַמְּלָךְ תְּמַלֵּךְ עָלֵינוּ אִם־מְשׁוּל תְּמַשֵּׁל בָּנוּ וַיֹּסְפוּ עוֹד שְׁנָא אֲתוּ עַל־חַלְמַתְּנוּ וְעַל־דְּבָרֵינוּ:"

11. תלמוד בבלי מסכת יומא דף יט עמוד ב

הוא פורש ובוכה והן פורשין ובוכין וכו'. הוא פורש ובוכה - שחשדוהו צדוקי, והם פורשין ובוכין - דאמר רבי יהושע בן לוי: כל החושד בכשרים לוקה בגופו. וכל כך למה - שלא יתקן מבחוץ ויכניס, כדרך שהצדוקין עושין.

He would leave them and cry and they would leave him and cry. The Gemara explains: He turned aside and cried due to the indignity that they suspected him of being a Sadducee; and they turned aside and cried, as Rabbi Yehoshua ben Levi said: One who suspects the innocent of indiscretion is afflicted in his body. The Gemara asks: And why were the Elders so insistent that the High Priest take an oath? The Gemara explains: So that he would not prepare the incense and light it outside in the Sanctuary, before entering the Holy of Holies, and bring the coal pan with the incense already burning on it into the Holy of Holies in the manner that the Sadducees did.

12. "האיש"

בראשית פרק לז

(טו) וַיִּמְצְאוּהוּ אִישׁ וְהָנָה תַעֲנֶה בְשָׂדֶה וַיִּשְׁאַלְהוּ הָאִישׁ לֵאמֹר מִה־תִּבְקֶשׁ:

(טז) וַיֹּאמֶר אֶת־אֶחָיו אֲנֹכִי מִבְּקֶשׁ הַגִּידָה־נָא לִי אֵיפֹה הֵם רְעִים:

(יז) וַיֹּאמֶר הָאִישׁ נָסְעוּ מִזֶּה כִּי שָׁמַעְתִּי אֲמָרִים נִלְכָּה דִתְיִנָּה וַיֵּלֶךְ יוֹסֵף אַחֲרָיו וַיִּמְצָאם בְּדוֹחַן:

a man came upon him wandering in the fields. The man asked him, "What are you looking for?" He answered, "I am looking for my brothers. Could you tell me where they are pasturing?" The man said, "They have gone from here, for I heard them say: Let us go to Dothan." So Joseph followed his brothers and found them at Dothan.

13. ויקרא פרק טז

וְשַׁלַּח בֵּיד־אִישׁ עֵתֵי הַמִּדְבָּרָה:

14. עניין הבגדים, הפשטה ולבישה

בראשית פרק לז

(כג) וַיְהִי כִּשְׂרָב־בָּא יוֹסֵף אֶל־אָחָיו וַיִּפְשְׁטוּ אֶת־יוֹסֵף אֶת־כְּתָנָתוֹ אֶת־כְּתָנֵת הַפְּטִים אֲשֶׁר עָלָיו:

15. יומא לה ע"ב

אָמְרוּ עָלָיו עַל יוֹסֵף הַצַּדִּיק: בְּכָל יוֹם וַיּוֹם הָיְתָה אִשֶׁת פּוֹטִיפָר מְשַׁדְּלֹתוֹ בְּדַבְרִים. בְּגָדִים שְׁלֵבָשָׁה לוֹ שְׁחָרִית לֹא לָבָשָׁה לוֹ עֶרְבִית. בְּגָדִים שְׁלֵבָשָׁה לוֹ עֶרְבִית לֹא לָבָשָׁה לוֹ שְׁחָרִית

They said about Joseph the righteous: Each and every day, the wife of Potiphar seduced him with words. In addition, the clothes that she wore to entice him in the morning, she did not wear to entice him in the evening. The clothes that she wore to entice him in the evening, she did not wear to entice him in the morning of the next day.

16. משנה יומא ז:ד

קִדְּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו, וּפָשַׁט וַיֵּרֵד וְטָבַל וְעָלָה וְנִסְתַּפַּג. הִבִּיאוּ לוֹ בְּגָדֵי לָבָן, וְלָבַשׁ, וְקִדְּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו. נִכְנַס לְהוֹצִיא אֶת הַכֶּף וְאֶת הַמַּחְתָּה. קִדְּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו, וּפָשַׁט וַיֵּרֵד וְטָבַל, עָלָה וְנִסְתַּפַּג. הִבִּיאוּ לוֹ בְּגָדֵי זָהָב וְלָבַשׁ, וְקִדְּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו, וְנִכְנַס לְהַקְטִיר קִטְרֶת שֶׁל בֵּינוֹ הָעֶרְבִים וְלַהֲטִיב אֶת הַנְּרוֹת, וְקִדְּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו, וּפָשַׁט. הִבִּיאוּ לוֹ בְּגָדֵי עֲצָמוֹ, וְלָבַשׁ. וּמְלוֹוִן אוֹתוֹ עַד בֵּיתוֹ. וַיּוֹם טוֹב הָיָה עוֹשֶׂה לְאוֹהֲבָיו בְּשַׁעַר שַׁיְצָא בְּשָׁלוֹם מִן הַקֹּדֶשׁ:

17. בראשית מא:מב

וַיִּסַּר פְּרָעָה אֶת־טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתֵּן אֹתָהּ עַל־יַד יוֹסֵף וַיִּלְבָּשׁ אֹתוֹ בְּגָדֵי־שֵׁשׁ וַיַּשֵּׂם רֶגֶד הַזָּהָב עַל־צַוְאָרוֹ:

18. בבלי, יומא, יב ע"ב

"כי אתא רבין אמר: אבנטו של כהן גדול ביום הכפורים דברי הכל של בוץ, בשאר ימות השנה דברי הכל של כלאים. לא נחלקו אלא באבנטו של כהן הדיוט, בין בשאר ימות השנה בין ביום הכפורים. שרבי אומר: של כלאים, ורבי אלעזר ברבי שמעון אומר: של בוץ"

When Ravin came from Eretz Yisrael to Babylonia he stated this tradition in a clearer fashion: With regard to the belt of the High Priest on Yom Kippur, everyone agrees that it is made of fine linen, as stated in the Torah. With regard to the belt of the High Priest during the rest of the days of the year, everyone agrees that it is a mixture of diverse kinds. They disagreed only with regard to the belt of the common priest both during the rest of the days of the year and on Yom Kippur, as Rabbi Yehuda HaNasi says: It was a mixture of diverse kinds, and Rabbi Elazar, son of Rabbi Shimon, says it was made of linen.

19. שד"ל

שש: בספרים המאוחרים נקרא בוץ,
עבודה פנימית ללא רואים

20. בראשית פרק מה א

וְלֹא־יָכַל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכָל הַנֹּצְבִים עָלָיו וַיִּקְרָא הוֹצִיאוּ כָל־אִישׁ מֵעָלָי וְלֹא־עָמַד אִישׁ אִתּוֹ בְּהִתְוַדַּע יוֹסֵף אֶל־אָחָיו:

21. ויקרא טז יז

(יז) וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּבֹאוֹ לְכַפֵּר בְּקֹדֶשׁ עַד צֹאתוֹ וְכַפֵּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵדוֹ בֵּיתוֹ וּבְעֵד כָּל קֹהֵל יִשְׂרָאֵל:

22. שער העיזים

בראשית פרק לז

(לא) וַיִּקְחוּ אֶת־כֶּתֶנֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁחֲטוּ שְׂעִיר עִזִּים וַיִּטְבְּלוּ אֶת־הַכֶּתֶנֶת בְּדָם

23. ירושלמי יומא פ"א ה"א, ל"ח ע"ב:

ר' בא בשם רבי יוחנן שמע לה מן הדא 'כאשר עשה ביום הזה' (ויקרא ח, לד) אילו שבעת ימי המילואים 'צוה יי' - לדורות 'לעשות' - זה שעיר של יום הכיפורים

24. על השעיר ביום השמיני למילואים דרשו חז"ל בספרא (שמיני, פרשה א'):

והלא אף ישראל צריכים כפרה שנאמר: 'ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת' (ויקרא ט, ג) - וכי מה ראו ישראל להביא יותר מאהרון, אלא אמר להם אתם יש בידכם בתחילה ויש בידכם בסוף, יש בידכם בתחילה וישחטו שעיר עזים, ויש בידכם בסוף עשו להם עגל מסכה, יבא שעיר עזים ויכפר על מעשה עזים, יבא עגל ויכפר על מעשה עגל.

25. הפיוט "אלה אזכרה" מוסף ליום הכיפורים

אֵלֶּה אֶזְכְּרָה וְנִפְשִׁי עָלַי אֲשַׁפֵּכָה.

כִּי בְלָעוּנוּ זְדִים כְּעֵגֶה בְּלֵי הַפּוֹכָה.

כִּי בִימֵי הַשָּׁר (נ"א: הִיָּסֵר) לֹא עָלְתָה אַרְוֵכָה.

לְעִשְׂרָה הַרוּגֵי מְלוֹכָה:

26. מו"נ פ"ג, מו

וכן 'חטאתו של יום הכפורים' - 'פר בן בקר לחטאת' - 'לכפר על מעשה העגל'. .. אבל ה'חכמים ז"ל' שמו טעם היות 'כפרת צבור' לעולם ב'שעירים' - בעבור שחטא 'עדת ישראל' כולה היה ב'שעיר' עיזים - רמז למכירת 'יוסף הצדיק' שנאמר בענינו "וישחטו שעיר עיזים וגו"

27. רבינו בחיי בראשית פ, נ, יז

אע"פ שהזכיר הכתוב וינחם אותם וידבר על לבם שנראה בזה שהיה להם רצוי מיוסף מכל מקום לא ראינו שיזכיר הכתוב מחילה ביוסף ולא שיודה להם שישא פשעם וחטאתם ואם כן מתו בענשם בלא מחילת יוסף ואי אפשר להתכפר עונם רק במחלתו ועל כן הוצרך העונש להיותו כמוס וחתום להפקד אחר זמן בענין עשרה הרוגי מלכות.

וקרוב אני לומר שיש מזה רמז בכתוב ממה שנכפל הלשון ועשה בזה שני חלקים פשע אחיך וחטאתם פשע עבדי אלהי אביך, והיה ראוי הכתוב לומר ועתה שא נא לפשעם.

אבל כיון הכתוב לרמוז אם תשא פשע אחיך וחטאתם יהיה פשע עבדי אלהי אביך נמחל, ובאר הכתוב כי פשע עבדי אלהי אביו הוא פשע אחיו כי יזכיר להם הש"י עונות ראשונים, והבן זה.

28. משך חכמה ויקרא טז, ל

יתכן כי הכפרה היה לפני ולפנים בבית הכפרת וההיכל, מקום של בנימין, משום שהוא לא היה בהחטא של מכירת יוסף, ולכן לא היה בעזרה חלקו של יודא, כמפורש יומא דף י"ב, משום שאמרו ריש סנהדרין המברך את הבוצע ה"ז חוטא, יעו"ש, וקרוב לזה מפורש בספרי ברכה מפני מה זכה בנימין, לפי שכל השבטים היו במכירתו של יוסף כו' אני אומר כו' שיהיו מתפללים לפני ואני מתמלא עליהם רחמים והם לא היו מרחמים על אחיהם. נמצא שאמרו פוקד עון אבות על בנים, כשאוחזין מעשה אבותיהן בידיהן, וכשישראל חוטאין בדברים שבין אדם למקום, אז פוקד עליהם חטא העגל, ואם ישראל חוטאין בדברים שבין אדם לחבירו, אז פוקד עליהן חטא מכירת יוסף... ולכן להורות על כפרת החטא של מכירת יוסף, היה כתנת מובחרת, וכמוש"א זבחים פ"ח כתנת על שפיכות דמים כו', שנאמר וישחטו שעיר עזים ויטבלו את הכתנת בדם. ודו"ק.

וזה שאמרו כי אתה סלחן לישראל, היינו על כל החטאים שבין אדם למקום, שהרושם הוא משורש העגל, שנאמר אלא אלהיך ישראל, ושם נאמר סלחתי כדבריר, ומחלן לשבטי ישורון, הוא על חטאים שבין אדם לחבירו, ששורש שלהן הוא מחטא מכירת יוסף, שחטאו שבטי ישורון.

29. משנה תענית ד ח

אמר רבן שמעון בן גמליאל, לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכפורים, שבהן בנות ירושלים יוצאות לבגדי לבן שאולין, שלא לביש את מי שאין לו. כל הכלים טעונין טבילה. ובנות ירושלים יוצאות וחולות בכרמים. ומה היו אומרות, בחור, שא נא עיניך וראת, מה אתה בורר לה. אל תתן עיניך בנוי, תן עיניך במשפחה. שקר החן והבל היפי, אשה יראת ה' היא תתהלל (משלי לא). ואומר, תנו לה מפרי ידיה, ויהללה בשערים מעשיה. וכו' הוא אומר, צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתנתו וביום שמחת לבו (שיר השירים ג). ביום חתנתו, זה מתן תורה. וביום שמחת לבו, זה בנין בית המקדש, שיבנה במהרה בימינו. אמן:

Rabban Shimon ben Gamliel said: There were no days as joyous for the Jewish people as the fifteenth of Av and as Yom Kippur, as on them the daughters of Jerusalem would go out in white clothes, which each woman borrowed from another. Why were they borrowed? They did this so as not to embarrass one who did not have her own white garments. All the garments that the women borrowed require immersion, as those who previously wore them might have been ritually impure. And the daughters of Jerusalem would go out and dance in the vineyards. And what would they say? Young man, please lift up your eyes and see what you choose for yourself for a wife. Do not set your eyes toward beauty, but set your eyes toward a good family, as the verse states: "Grace is deceitful and beauty is vain, but a woman who fears the Lord, she shall be praised" (Proverbs 31:30), and it further says: "Give her the fruit of her hands, and let her works praise her in the gates" (Proverbs 31:31). And similarly, it says in another verse: "Go forth, daughters of Zion, and gaze upon King Solomon, upon the crown with which his

mother crowned him on the day of his wedding, and on the day of the gladness of his heart” (Song of Songs 3:11). This verse is explained as an allusion to special days: “On the day of his wedding”; this is the giving of the Torah through the second set of tablets on Yom Kippur. The name King Solomon in this context, which also means king of peace, is interpreted as a reference to God. “And on the day of the gladness of his heart”; this is the building of the Temple, may it be rebuilt speedily in our days.

30. בראשית לט:

וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּשָּׂא אִשְׁת־אֲדָנָיו אֶת-עֵינֶיהָ אֶל-יֹסֵף וַתֹּאמֶר שְׂכַבָּה עִמִּי:

וַתִּתֵּן לָנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ **בְּאֵהָבָה** אֶת יוֹם הַכִּפּוּרִים הַזֶּה. אֶת יוֹם סְלִיחַת הָעוֹן הַזֶּה. אֶת יוֹם מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה. לְמַחִילָה וְלִסְלִיחָה וְלִכְפָּרָה. וְלִמְחַל בּוֹ אֶת כָּל עוֹנוֹתֵינוּ. **בְּאֵהָבָה** מִקְרָא קֹדֶשׁ.